

Климент Охридски
Похвално слово за свети
Димитър

Братя,

Настана светлият празник на Христовия воин и мъченик Димитър, който с вярата си светло озарява всичко и с любовта си подбужда към вечния живот.

Този преблаген мъченик за Христа, Димитър, от млада възраст придоби знания и израсна като доброплодна лоза, напоявайки всички с духовна сладост, а разумът му разцъфтя като лилия (по Ос. 14:6). С благоуханната си обич той привличаше всички към Христовата вяра. Украсен беше с добротата на Христа и с красотата на лицето си блестеше като ангел. От него бликаше мъдрост – като съкровище, което носи живот. Той беше далеч от всяка нечистота и плътска похот. Като насочваше твърдо ума си към възвишеното, той търсеше прародителското място и достойнство, от което отпадна прародителят Адам. От ранни зори той отдаваше цялото си сърце на молитва към възплътилото се божие слово, назидавайки се винаги с псалми, славословия и духовни песни, казвайки: „Ще те възлюбя, Господи, крепост моя! Господ е моя твърдина и мое прибежище, мой чуавител (Пс. 17:2-3). На него се уповаваше сърцето ми, и той ми помогна; и сърцето ми се зарадва; аз ще го прославя с моята песен“ (Пс. 27:7).

А всички, като се учудваха на особената светлост на лицето му, пламтяха от обич, желаейки да се приближат до него и да се приобщят към животворните слова, които като мед течаха от устата му. Той пък с радост ги поучавате, казвайки: „Вие, мои възлюбени братя, не се съблзнявайте, гледайки тези омразни на Бога царе, които се помрачиха от бесовската измама, отстъпиха и се отвърнаха от Бога, който сътвори небето, земята и морето и създаде всичко от нищо. От него се отвърнаха и се прелъстиха, и се поробиха като обикновените човеци, и си направиха идоли. Вижте, прочее – [идолите] имат уста, но не говорят; имат очи, но не виждат; имат уши, но не чуват; нозе имат, но не ходят. Подобни на тях да бъдат ония, които ги правят, и всички, които се надяват на тях (Пс. 113:13-16). А вие, братя, познайте Бога, който не живее в ръкотворни храмове, нито приема служение от човешки ръце и е неизразим в своята божественост и сила. Той не можа да гледа как човешкият род се е поробил на бесовете и поради това, като сведе ниско небесата, слезе, приемайки плът от светата Дева, и обновявайки човешката природа, уподоби се на нас. Въплъщавайки се безсеменно, той стана едновременно и Бог, и човек, за да ни изтръгне незасегнати от сатанинската измама. Той благоволи да претърпи разпятие и смърт заради нас, като умъртви нашите прегрешения. Но понеже той е безсмъртен по природа,

възкръсна от мъртвите, възнесе се на небесата и седна отдясно на Отца. Той е установил и определил ден, в който ще дойде да съди живите и мъртвите, за да въздаде на всекиго според делата му.“

С такива поуки като наставляваше всички във вярата, свети Димитър ставаше още по-светъл и сияеше с духовната си сила повече от слънцето. Такива са поуките на този богогласен език! Такава е и неизразимата му отзивчива душа! Затова и Господ сложи върху него привлекателна красота, като пожела да украси пречистата му глава с двоен венец. Той му каза: „Добри и верни рабе... над много ще те поставя; влез в радостта на своя господар“ (Мат. 25:21).

Настъпи времето на пресветлото му венчание [с мъченически венец]. Максимилиан Еркулий победи готите и савроматите и слезе при римляните в град Солун. Бидейки почитател на бесовете и богохулник, той започна да принуждава всички да принасят жертви на скверните бесове. Съобщиха му за блажения Димитър и му казаха: „Той не само хули нашите богове, но и постоянно бунтува целия град; почита друг Бог – Иисуса.“ Идолопоклонникът Максимилиан се разгневи, заповяда да доведат Димитра и му рече: „Твоята красота и изразът на лицето ти ме карат да те обичам; ако принесеш заедно с мен жертва на моите богове, на които всички боляри служат, то ти ще бъдеш пръв в палата ми и ще получиш най-висок сан.“ А блаженият Димитър му отговорил: „Царю, писано е – тези богове не са сътворили небето и земята, да погинат! (Иер. 10:11) Защото те са идоли, дело на човешки ръце. Имат очи, но не виждат; имат уши, но не чуват, те не издават глас с устата си; подобни на тях станаха ония, които ги почитат“ (по Пс. 113:12-16). Като промени израза на лицето си, царят заповяда да затворят Димитра в тъмница. И там той бе увенчан с победния венец.

Като завърши доброто изповядане [на вярата] и подвига, той утвърди чрез победата на кръста Христовия воин и светлосарния свой спътник Нестор. Десницата на Всевишния увенча тях двамата със силата на Пресветия Дух, а с чудесата им духовно възвесели света.

Като се събрахме сега за тяхно възпоминание, нека радостно изречем едногласно похвала за тях, казвайки:

Радвай се, Димитре, светлосарно слънце, ти, който прогонваш греховния мрак от тия, които с топла обич те почитат!

Радвай се, незалязваща заря, ти, който просвещаваш всички с благочестието си!

Радвай се, пресветли мъчениче Димитре, ти, който с доброто изповядане [на вярата] извърши тоя пресветъл подвиг и се украси

заслужено с нетленния венец! (по 1 Тим. 6:12-13; 1 Кор. 9:25).

Радвай се, всечестни богоугодниче Христов Димитре, славен с изповеданието си [на вярата], ти, който поради пробождането в ребрата се уподоби на прободения заради целия свят Христос!

Радвай се ти, който си горещ застъпник на всички скръбни, прибягващи под твоя закрила!

Радвай се ти, вечно бликащ извор, разливащ струи на изцерения за всички, които са обхванати от душевни страдания!

Радвай се ти, твърда основа на твоето отечество, който като истински пастир полагаш [душата си] за Христовото стадо, казвайки: „Или заедно със спасяваните ще бъде спасен, или заедно с погиващите ще погина!“ Защото такава беше твоето пресвято желание – да спазиш Христовото слово, подвизавайки се с любов, както е казал Господ: „Не бойте се от ония, които убиват тялото, а не могат нищо лошо да сторят на душата; а бойте се по-вече от оня, който може и душата, и тялото да хвърли в геената; от него се бойте“ (по Мат. 10:28; Лук. 12:4-5).

И така, ти, пречестни страдалецо за Христа, Димитре, помоли се усърдно за нас, които чествуваме твоята смърт с вяра и любов, като измолиш милост и прощение за греховете ни. Защити ни от всички страдания и беди, та запазвани здрави чрез твоите молитви, да прославяме името на пречистата и светата, и животворяща Троица – Отца и Сина, и Светия Дух сега и всякога, и във всички векове. Амин!

КРАЙ

Източник: Словото

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11541>]